

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

I følge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	16/4336-4	13.12.2016

Høring – NOU 2016:18 Hjertespråket – forslag til lovverk, tiltak og ordninger for de samiske språkene

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sender med dette rapporten fra samisk språkutvalg på høring. Høringsbrevet sendes her på norsk, nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk.

Utvalget ble oppnevnt 19. september 2014 for å utrede lovverk, tiltak og ordninger for de samiske språkene. Utvalget leverte sin rapport til statsråd Jan Tore Sanner 10. oktober 2016.

Utredningen fra Samisk språkutvalg kan lastes ned på Kommunal- og moderniseringsdepartementets nettsider: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2016-18/id2515222/sec1>

En samlet oversikt over utvalgets forslag finnes i kortversjonen av utredningen pkt. 1.1. her: <https://www.regjeringen.no/contentassets/ad82d773c3094582a2660908b48886d3/NO/SVED/Vedlegg.pdf>

Mandatet for samisk språkutvalg

Samisk språkutvalg hadde følgende mandat:

Utvalget skal redegjøre for gjeldende ordninger, tiltak og regelverk knyttet til de samiske språkene, og vurdere hvordan disse kan tilpasses dagens organisering av offentlig sektor og sikre funksjonelle og likeverdige offentlige tjenester på samisk. Utvalget skal særskilt vurdere løsninger som bidrar til forenkling, herunder vurdere hvordan teknologiske løsninger kan styrke og forenkle bruken av de samiske språkene. Utvalget skal vurdere fleksible løsninger som tar høyde for at situasjonen for samiske

språk varierer, og at kommunene har ulike utfordringer og behov. Utvalget skal vurdere aktuelle løsninger i lys av det pågående arbeidet med å skape større og mer robuste kommuner.

Utvalget skal vurdere og komme med forslag til hvordan kommuner og andre offentlige tjenesteytere kan sikres personale med kompetanse i samiske språk. Utvalget skal i den sammenhengen legge vekt på ordninger og tiltak som bidrar til at flere lærer seg og bruker de samiske språkene, og hvor dagens institusjoner og infrastruktur utnyttes bedre for å sikre og utvikle sør-, lule- og nordsamisk språk.

Med utgangspunkt i gjennomgangen av samelovens språkregler, samt bestemmelser om samisk språk i andre lover, skal utvalget utrede og eventuelt fremme forslag til endringer i lovverket for bruk av og opplæring i samiske språk, inkludert:

- dagens ordning med et forvaltningsområde for samisk språk, herunder prosedyrer for innlemmelse, og spørsmålet om det bør innføres ulike kategorier av språkkommuner og/eller et mer fleksibelt regelverk
- regler som er bedre tilpasset dagens organisering av offentlige tjenester, herunder spørsmålet om retten til å bruke samisk i større grad bør knyttes til tjeneste eller individ enn til geografisk område, organ eller institusjon.

Eventuelle forslag til endringer skal være i tråd med Norges internasjonale forpliktelser. Utvalget skal også se hen til ordningene i Sverige og Finland, samt vurdere og eventuelt komme med forslag til språklig samarbeid på tvers av grensene.

Utvalget skal gi en oversikt over dagens organisering og ansvarsfordeling mellom Sametinget og andre offentlige instanser med ansvar for samiske språk, og eventuelt fremme forslag til endringer i myndighets- og rollefordelingen mellom Sametinget, staten, kommuner og andre offentlige instanser. Utvalget skal videre vurdere hvordan dagens ordning med oppfølging av de samiske språkreglene i lovverket og klagebehandling fungerer, og om det er behov for endringer. Utvalget skal også vurdere om gjennomføringen av språkreglene kan styrkes ved bedre veiledning, samarbeid og dialog mellom ulike instanser, og fremme eventuelle forslag til forbedringer, for eksempel gjennom en ombudsfunksjon eller ved andre tiltak.

Rapporten fra Samisk språkutvalg

Samisk språkutvalg har foreslått lovendringer og tiltak på en rekke områder. Forslagene knytter seg blant annet til følgende områder:

- Ansvarsfordeling og organisering av samiske språk
- Språkområdeordning med differensierte forpliktelser på bakgrunn av språksituasjonen i kommunen. Ordningen erstatter forvaltningsområdet for samisk språk.
- Samiskspråklig barnehagetilbud
- Samiskopplæring i grunnskole og videregående skole
- Oversettelse av regler og informasjonsplikt for offentlige myndigheter
- Rett til svar på samiske språk fra offentlige organer

- Samisk språkbruk i helse- og omsorgssektoren
- Samisk språkbruk i justissektoren
- Samisk i den kommunale forvaltningen
- Klage, tilsyn og ombud
- Rekruttering av personale med kompetanse i samiske språk og samisk kultur
- Utvikling og bruk av de samiske språkene
- Grenseoverskridende språksamarbeid
- Samiske stedsnavn

Høring

Kommunal- og moderniseringsdepartementet ber om synspunkter og innspill på utvalgets forslag til lovverk, tiltak og ordninger for de samiske språkene. Vi ber om at det fremkommer tydelig i høringsuttalelsene hvilke forslag og kapittel i NOU 2016:18 uttalelsene knytter seg til, f.eks. ved bruk av overskrifter. Det er også mulig å foreslå andre tiltak enn de som fremgår av utvalgets rapport.

Vi ber også om at den enkelte høringsinstans vurderer om høringsbrevet bør videreformidles til virksomheter, organisasjoner mv., som ikke står på listen.

Høringsuttalelser bør fortrinnsvis legges inn digitalt under «Send inn hørings svar» på [denne nettsiden](#). Dersom det ikke er mulig å levere høringsuttalelse på nettsiden, kan den sendes til postmottak@kmd.dep.no. Vi ber høringsinstansene om å videreformidle dette brevet til eventuelle berørte underliggende organer. Frist for å avgi høringsuttalelse er **15. mars 2017**.

Eventuelle spørsmål kan rettes til seniorrådgiver Anneline Ulfrstad, e-post: alu@kmd.dep.no, telefon 22 24 71 60.

Utvalgets forslag til tiltak og innkomne innspill i høringen vil bli vurdert i dialog med Sametinget.

Med hilsen

Kristin Ryan (e.f.)
avdelingsdirektør

Anneline Ulfrstad
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Høringsliste

Offentlige instanser

- Departementene
- Sametinget
- Fylkesmennene
- Fylkeskommunene
- Kommunene
- Internasjonalt reindriftssenter
- Utdanningsdirektoratet
- Helsedirektoratet
- Politidirektoratet
- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
- Kriminalomsorgsdirektoratet
- Direktoratet for sikkerhet og beredskap (DSB)
- Språkrådet
- Statens Kartverk
- Likestillings- og diskrimineringsombudet
- Konfliktrådet
- Statistisk sentralbyrå
- Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter
- Domstoladministrasjonen
- Indre Finnmark tingrett
- Helse Nord RHF
- Helse Midt-Norge RHF
- Finnmarkssykehuset HF
- StatPed – Statlig spesialpedagogisk tjeneste
  - SEAD sámi earenoamášpedagogalaš doarjja

Samiske organisasjoner

- Norske samers riksforbund
- Samenes landsforbund
- Samenes folkeforbund
- Norske reindriftssamers landsforbund
- Bivdi
- Østsamene i Neiden
- Skoltene i Norge
- Sárahkka
- SámiNisson forum
- Noereh
- Samisk studieforbund
- Sámi Juristtaid Searvi – Samisk Juristforening
- Samisk legeförening
- Samisk eldreråd

- Sámi Studeantasearvi Davvi- Norggas (SSDN)
- Samisk foreldrenettverk
- Duoddara Ráfe - Pitesamisk senter
- Giellagiisá
- Sijti Jarnge – Samisk kultur og utviklingscenter
- Samisk hus, Oslo

Samiske språksentre

- Álttá Sámi Giellaguovddáš
- Deanu giellagáddi (SEG)/Tana samiske språksenter
- Isak Saba guovddáš. Nesseby
- Samisk språk- og kultursenter, Porsanger
- Sámi giellaguovddáš / Samisk språksenter, Kåfjord
- Gáisi Giellaguovddáš, Tromsø
- Storfjord språksenter, Skibotn
- Várdobaiki samisk senter, Evenes
- Ástávuona giellagoahtie, Lavangen
- Árran julevsáme guovdásj, Tysfjord
- Gieleaernie, Røyrvik
- Gielem nastedh, Snåsa
- Aajege - samisk språk og kompetansesenter, Røros

Andre institusjoner, organisasjoner, forlag og annet

- Den norske kirke
- Samisk kirkeråd
- Samerådet
- SANKS
- Den norske advokatforening
- Den norske dommerforening
- Stormen bibliotek, Bodø
- Tolkeforbundet
- KS
- Samisk bibliotekteneste
- ČálliidLágádus AS
- DAT - Sámi girjelágádus ja skierrobuvttadeaddji - Samisk bokforlag og plateselskap
- Davvi Girji AS
- Idut AS
- Skániid girjie
- Vuelie/Frode Fjellheim
- Private tilbydere av samiske tolketjenester/oversettelsestjenester
- Tana- og omegn sjølaksefiskeforening
- Sør-Varanger sjølaksefiskerlag
- Finnmark sjølaksefiskeforening
- Nordre Nordland og Troms grunneier og sjølaksefiskeforening

Utdanningsinstitusjoner og -forbund

- Norges arktiske universitet - UiT
  - Senter for samiske studier
  - Senter for samisk helseforskning
  - Divvun
  - Gielletekno
- Nord universitet
- Høgskolen i Nord-Trøndelag
- Sami Allaskuvla/ Samisk høgskole
- Sámi lohanguovddáš/Senter for samisk i opplæringa
- NetSam - Sámi oahpahusa fierpmádat – Sámegieláhpádušá værmááhka – Viermievierhkie saemienlierehtämman – Nettverk for samiskopplæring
- Senter for IKT i utdanningen
- Folkeuniversitetet
- Samisk videregående skole og reindriftsskole, Kautokeino
- Samisk videregående skole, Karasjok
- Knut Hamsun videregående skole, Steigen
- Grong videregående skole, Grong
- Røros videregående skole, Røros
- RESAK – regionalt samisk kompetansesenter – barnevern
- Samisk utviklingscenter for sykehjemstjenester
- Private barnehagers landsforbund
- Foreldreutvalget for grunnopplæringen
- Foreldreutvalget for barnehager
- Utdanningsforbundet
  - Samisk utvalg, sentralt
  - Samisk utvalg, Finnmark
- Samisk lærernetttverk
- Ovtta
- Skolenes landsforbund
- Skolelederforbundet -YS
- Lærernes yrkesforbund - YS
- Lektorlaget – Akademikerne